

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

14 juni 2016

WETSONTWERP

**tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek
met betrekking tot de juridische bijstand**

AMENDEMENTEN

Zie:

Doc 54 **1819/ (2015/2016):**
001: Wetsontwerp.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

14 juin 2016

PROJET DE LOI

**modifiant le Code judiciaire en ce qui
concerne l'aide juridique**

AMENDEMENTS

Voir:

Doc 54 **1819/ (2015/2016):**
001: Projet de loi.

Nr. 1 VAN MEVROUW **BECQ c.s.**

Art. 3

In het voorgestelde artikel 508/7, derde lid, de woorden “volgens de nadere regels en voorwaarden die hij bepaalt,” invoegen tussen de woorden “De Orde van Advocaten stelt,” en de woorden “een lijst op met”.

VERANTWOORDING

Het amendement komt tegemoet aan de terechte opmerking van de OVB.

Dit geeft de orde van advocaten bij het opstellen van de lijst van advocaten door het bureau voor juridische bijstand de nodige vrijheid om de kwaliteit van de dienstverlening te bewaken. (bijvoorbeeld door het weigeren van advocaten die niet in orde zijn met hun permanente opleiding).

Sonja BECQ (CD&V)
Raf TERWINGEN (CD&V)
Goedele UYTTERSROT (CD&V)
Sophie DE WIT (N-VA)
Egbert LACHAERT (Open Vld)
Philippe GOFFIN (MR)

N° 1 DE MME **BECQ ET CONSORTS**

Art. 3

À l'article 508/7, alinéa 3, proposé, les mots “selon les modalités et conditions qu'il détermine,” sont insérés entre les mots “L'Ordre des avocats établit,” et les mots “une liste”.

JUSTIFICATION

L'amendement rencontre la remarque légitime de l'OVB.

Cela donne à l'ordre des avocats la liberté nécessaire pour veiller à la qualité des prestations lors de l'établissement de la liste des avocats par le bureau d'aide juridique. (P. ex.: en refusant des avocats qui ne seraient pas en ordre avec leur formation permanente).

Nr. 2 VAN MEVROUW BECQ c.s.

Art. 4

In het voorgestelde artikel 508/8, de volgende wijzigingen aanbrengen:

1/ in het eerste lid, de woorden “in het kader van de juridische tweedelijsbijstand” invoegen tussen de woorden “door de advocaten,” en de woorden “alseek op”.

2/ in de Franse tekst van het tweede lid, de woorden “cette inscription” vervangen door de woorden “son inscription sur cette liste”.

3/ het tweede lid aanvullen met de woorden “volgens de bij de artikelen 458 tot 463 van het Gerechtelijke Wetboek bepaalde procedure.”.

4/ het vijfde lid vervangen als volgt:

“Ingeval van weglating, wordt de advocaat van de behandeling van zijn dossiers in het kader van de juridische tweedelijsbijstand ontlast, behoudens andersluidende gemotiveerde beslissing van de raad van de orde. Het bureau van tweedelijsbijstand wijst een nieuwe advocaat aan. De advocaat kan vragen om zijn wederinschrijving op de in artikel 508/7 bedoelde lijst middels een met redenen omkleed verzoek, dat niet mag worden ingediend voordat een termijn van vijf jaar verstreken is sinds zijn weglating.”.

VERANTWOORDING

Dit amendement (punten 1 en 2) komt ten eerste tegemoet aan de opmerkingen van de wetstechnische nota van de juridische dienst van de Kamer.

Op de tweede plaats komt het amendement tegemoet aan de terechte opmerking van de OVB.

De toevoeging aan het voorgestelde tweede lid van artikel 508/8 neemt de formulering over van het bestaande artikel 508/8 dat een procedure instelt zoals bij tuchtzaken, doch enkel voor schrapping van advocaten van de lijst in het kader van de juridische tweedelijsbijstand.

N° 2 DE MME BECQ ET CONSORTS

Art. 4

À l'article 508/8 proposé, apporter les modifications suivantes:

1/ dans le texte néerlandais de l'alinéa 1er, insérer les mots “in het kader van de juridische tweedelijsbijstand” entre les mots “door de advocaten” et les mots “alseek op”.

2/ dans l'alinéa 2, remplacer les mots “cette inscription” par les mots “son inscription sur cette liste”.

3/ compléter l'alinéa 2 par les mots “d'après la procédure déterminée dans les articles 458 à 463 du Code judiciaire.”.

4/ remplacer l'alinéa 5 par ce qui suit:

“En cas d'omission, l'avocat est, sauf décision contraire motivée du conseil de l'ordre, déchargé de tous ses dossiers dans le cadre de l'aide juridique de deuxième ligne. Le bureau d'aide juridique de deuxième ligne procède à la désignation d'un nouvel avocat. L'avocat peut solliciter sa réinscription sur la liste visée à l'article 508/7, par une demande motivée qui ne peut être introduite avant un terme de cinq ans après son omission.”.

JUSTIFICATION

Cet amendement (points 1/ et 2/) rencontre premièrement les remarques figurant dans la note de légistique de la Chambre des représentants.

Deuxièmement, l'amendement rencontre la remarque légitime de l'OVB.

L'ajout à l'alinéa 2 de l'article 508/8 proposé reprend la formulation de l'article 508/8 existant qui prévoit une procédure comme en matière disciplinaire, mais uniquement pour la radiation d'avocats de la liste dans le cadre de l'aide juridique de deuxième ligne.

Het lijkt aangewezen uitdrukkelijk een procedure in te stellen met de procedurele waarborgen van de artikelen 458 tot 463 Ger.W. voor alle mogelijke sancties bepaald in het nieuwe artikel 508/8, tweede lid.

Ten derde heeft het amendement tot doel het lid te vervolledigen dat betrekking heeft op de gevolgen van de weglating van een advocaat van de lijst. Zelfs al lijkt dit voor de hand te liggen, er wordt uitdrukkelijk op gewezen dat de advocaat zal worden ontlast van zijn dossiers en dat er een nieuwe advocaat zal worden aangesteld.

Sonja BECQ (CD&V)
Raf TERWINGEN (CD&V)
Goedele UYTTERSROT (CD&V)
Sophie DE WIT (N-VA)
Egbert LACHAERT (Open Vld)
Philippe GOFFIN (MR)

Il semble approprié de prévoir expressément une procédure, avec les garanties procédurales prévues dans les articles 458 à 463 du Code judiciaire pour toutes les sanctions possibles prévues dans le nouvel article 508/8, alinéa 2.

Troisièmement, l'amendement vise à compléter l'alinéa concernant les conséquences d'une omission d'un avocat de la liste. Même si cela paraît évident, il est expressément mentionné que l'avocat sera déchargé de ses dossiers et qu'un nouvel avocat sera désigné.

Nr. 3 VAN MEVROUW **BECQ c.s.**

Art. 5

Punt 3 vervangen als volgt:

“3° het tweede lid wordt vervangen als volgt:

“De Koning bepaalt bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad de omvang van die bestaansmiddelen, de over te leggen bewijsstukken en wie wordt gelijkgesteld met de personen met onvoldoende bestaansmiddelen.”

VERANTWOORDING

Het amendement komt tegemoet aan de opmerking van de OVB.

Het heeft tot doel het woord “inkomsten” te vervangen door “bestaansmiddelen” en eveneens het begrip “bedrag” te vervangen door “omvang”.

Bij de beoordeling van de financiële voorwaarden voor de toekenning van juridische bijstand en rechtsbijstand, stelt het koninklijk besluit “de omvang” van de bestaansmiddelen vast waarmee men rekening moet houden. Er werd gekozen voor het begrip “omvang”, dat dus het begrip “bedrag” vervangt.

Sonja BECQ (CD&V)
Raf TERWINGEN (CD&V)
Goedele UYTTERSROT (CD&V)
Sophie DE WIT (N-VA)
Egbert LACHAERT (Open Vld)
Philippe GOFFIN (MR)

N° 3 DE MME **BECQ ET CONSORTS**

Art. 5

Remplacer le 3° par ce qui suit:

“3° l’alinéa 2 est remplacé par ce qui suit:

“Le Roi détermine par arrêté délibéré en Conseil des ministres l’ampleur de ces moyens d’existence, les pièces justificatives à produire ainsi que les personnes assimilées à celles dont les moyens d’existence sont insuffisants.”

JUSTIFICATION

Cet amendement rencontre la remarque de l’OVB.

Il a pour but de changer le mot “revenus” par les mots “moyens d’existence” et également de changer le terme “montant” par “ampleur”.

Pour apprécier les conditions financières d’octroi de l’aide juridique et de l’assistance judiciaire, l’arrêté royal d’exécution détermine “l’ampleur” des moyens d’existence dont on doit tenir compte. Le terme “ampleur” a été choisi et remplace donc le terme “montant”.

Nr. 4 VAN MEVROUW **BECQ c.s.**

Art. 8

In het voorgestelde artikel 508/18, het eerste lid vervangen als volgt:

“Art. 508/18. Het bureau voor juridische bijstand kan een einde stellen aan de juridische tweedelijnsbijstand indien het vaststelt dat de begunstigde niet voldeed of niet langer voldoet aan de voorwaarden bepaald bij artikel 508/13 of wanneer de begunstigde kennelijk geen medewerking verleent bij de verdediging van zijn belangen. Het bureau kan tevens een einde stellen aan de juridische tweedelijnsbijstand op verzoek van de advocaat als deze laatste meent dat zijn interventie geen enkele meerwaarde biedt. Het licht de advocaat ervan in.”

VERANTWOORDING

Dit amendement komt tegemoet aan de opmerking van de OVB.

Het bureau moet ook expliciet de bevoegdheid hebben om het dossier te beëindigen, anders blijft het bij het verzoek van de advocaat en blijft het dossier op open staan overeenkomstig het tweede lid.

Sonja BECQ (CD&V)
Raf TERWINGEN (CD&V)
Goedele UYTTERSROT (CD&V)
Sophie DE WIT (N-VA)
Egbert LACHAERT (Open Vld)
Philippe GOFFIN (MR)

N° 4 DE MME **BECQ ET CONSORTS**

Art. 8

Dans l'article 508/18 proposé, remplacer l'alinéa 1er par ce qui suit:

“Art. 508/18. Le bureau d'aide juridique peut mettre fin à l'aide juridique de deuxième ligne s'il constate que le bénéficiaire ne satisfaisait pas ou ne satisfait plus aux conditions prévues à l'article 508/13 ou lorsque le bénéficiaire ne collabore manifestement pas à la défense de ses intérêts. Le bureau peut également mettre fin à l'aide juridique de deuxième ligne sur requête de l'avocat lorsque ce dernier constate que son intervention n'ajouterait aucune plus-value. Il en informe l'avocat.”

JUSTIFICATION

Cet amendement rencontre la remarque de l'OVB.

Le bureau doit aussi explicitement avoir la compétence pour mettre fin au dossier car autrement, selon l'alinéa 2, il n'y a que la requête de l'avocat et le dossier reste ouvert.

Nr. 5 VAN MEVROUW **BECQ c.s.**

Art. 9

In het 3°, in het voorgestelde lid, de woorden “derde lid” vervangen door de woorden “tweede en derde lid en § 2”.

VERANTWOORDING

Dit amendement is zuiver technisch.

Men moet eveneens rekening houden met het bedrag dat werd betaald voor de aanstelling van de advocaat en de gedeeltelijke vergoedingen betaald door de begunstigde van de gedeeltelijke juridische bijstand, omdat deze bedragen moeten worden afgetrokken van de “pro deo”-vergoeding toegekend aan de advocaat.

Sonja BECQ (CD&V)
Raf TERWINGEN (CD&V)
Goedele UYTTERSROT (CD&V)
Sophie DE WIT (N-VA)
Egbert LACHAERT (Open Vld)
Philippe GOFFIN (MR)

N° 5 DE MME **BECQ ET CONSORTS**

Art. 9

Au 3°, à l’alinéa proposé, remplacer les mots “alinéa 3” par les mots “alinéas 2 et 3, et § 2”.

JUSTIFICATION

Cet amendement est purement technique.

Il faut également tenir compte du montant payé pour la désignation de l’avocat et des paiements partiels payés par le bénéficiaire de l’aide juridique partielle, venant en déduction de l’indemnité “pro Deo” accordée à l’avocat.

Nr. 6 VAN MEVROUW **BECQ c.s.**

Art. 11

In het voorgestelde artikel 508/19ter, § 5, eerste lid, vervangen de woorden “drie opeenvolgende aanmaningen” vervangen door de woorden “twee opeenvolgende aanmaningen”.

VERANTWOORDING

Dit amendement komt tegemoet aan een opmerking van de OVB.

Twee aanmaningen zijn voldoende.

Sonja BECQ (CD&V)
Raf TERWINGEN (CD&V)
Goedele UYTTERSROT (CD&V)
Sophie DE WIT (N-VA)
Egbert LACHAERT (Open Vld)
Philippe GOFFIN (MR)

N° 6 DE MME **BECQ ET CONSORTS**

Art. 11

Dans l'article 508/19ter, § 5, alinéa 1er, proposé, remplacer les mots “trois rappels” par les mots “deux rappels”.

JUSTIFICATION

Cet amendement rencontre la remarque de l'OVB.

Deux rappels sont suffisants.

Nr. 7 VAN MEVROUW **BECQ c.s.**

Art. 15

De Franse tekst van dit artikel vervangen als volgt:

“Art. 15. Dans l’article 664, alinéa 1er, du même code, modifié par la loi du 19 décembre 2006, le mots “revenus” est remplacé par les mots “moyens d’existence”.

VERANTWOORDING

Dit is een technisch amendement om de Franse en Nederlandse tekst op elkaar af te stemmen.

Sonja BECQ (CD&V)
 Raf TERWINGEN (CD&V)
 Goedeke UYTTERSROT (CD&V)
 Sophie DE WIT (N-VA)
 Egbert LACHAERT (Open Vld)
 Philippe GOFFIN (MR)

N° 7 DE MME **BECQ ET CONSORTS**

Art. 15

Remplacer cet article comme suit:

“Art. 15. Dans l’article 664, alinéa 1er, du même code, modifié par la loi du 19 décembre 2006, le mots “revenus” est remplacé par les mots “moyens d’existence”.

JUSTIFICATION

Il s’agit d’un amendement technique visant à aligner la version française et néerlandaise.

Nr. 8 VAN MEVROUW **BECQ**

Art. 16

In het voorgestelde artikel 667, tweede lid en derde lid, het woord “onvoldoende” vervangen door het woord “ontoereikend”.

VERANTWOORDING

Dit amendement betreft een zuiver taalkundige verbetering.

Sonja BECQ (CD&V)
Raf TERWINGEN (CD&V)
Goedele UYTTERSROT (CD&V)
Sophie DE WIT (N-VA)
Egbert LACHAERT (Open Vld)
Philippe GOFFIN (MR)

N° 8 DE MME **BECQ ET CONSORTS**

Art. 16

Dans le texte néerlandais de l'article 667, alinéa 2 et alinéa 3 proposés, remplacer le mot “onvoldoende” par le mot “ontoereikend”.

JUSTIFICATION

Il s'agit d'une amélioration purement linguistique.

Nr. 9 VAN DE HEREN **VAN HECKE EN CHERON**

Art. 7

Dit artikel weglaten.

VERANTWOORDING

Dit amendement beoogt de weglating van de bepalingen die strekken tot invoering van het remgeld.

Het remgeld wordt ingevoerd teneinde de begunstigden van de juridische bijstand te responsabiliseren. De hervorming is vertrokken van het principe dat er misbruik was dat in de toekomst gecorrigeerd en gecontroleerd diende te worden. De indieners van het amendement zijn er natuurlijk voorstander van dat elk misbruik van publieke gelden wordt bestreden, maar onder het voorwendsel enkele gevallen van misbruik te verhinderen (er is nooit precies aangegeven hoeveel echte gevallen van misbruik zijn vastgesteld), bestraft het wetsontwerp alle begunstigden van de juridische tweedelijnsbijstand en beperkt het hun toegang tot het gerecht. De Raad van State zelf heeft in zijn advies aangegeven dat de invoering van het remgeld een belemmering zou kunnen vormen op het recht op toegang tot het gerecht en op een billijk proces (punt 3.3 tot 6), zeker wanneer de rechtzoekende meerdere keren dat remgeld zal moeten betalen terwijl hij niet noodzakelijkerwijze verantwoordelijk is voor de inleiding van een nieuwe procedure (bijvoorbeeld: een beroep door de verweerder).

Voor de rechtzoekenden die het moeilijk hebben en niet over voldoende middelen beschikken en die een beroep moeten doen op de juridische bijstand om hun rechten te doen gelden, zijn bedragen van 10 of 50 euro aanzienlijk en kunnen die hen ervan weerhouden hun rechten op te eisen. Voor de indieners van dit amendement gaat het dus om een ernstige belemmering van de toegang tot het gerecht.

Bovendien zou het remgeld de alternatieve wijzen van geschillenregeling moeten aanmoedigen. Een advocaat die een dergelijke procedure opstart maar geen resultaat behaalt, zal evenwel niet worden betaald. Die wijzen worden dus niet aangemoedigd (zie amendement nr. 7).

Daarom stellen de indieners van dit amendement voor om die bepalingen uit het ontwerp van wet tot hervorming van de juridische tweedelijnsbijstand te lichten.

N° 9 DE MM. **VAN HECKE ET CHERON**

Art. 7

Supprimer cet article.

JUSTIFICATION

Le présent amendement prévoit de supprimer les dispositions visant à insérer le ticket modérateur.

Le ticket modérateur est inséré afin de responsabiliser les bénéficiaires de l'aide juridique. La réforme est partie du principe qu'il y avait des abus qui devaient être corrigés et contrôlés à l'avenir. Les auteurs de l'amendement sont évidemment pour qu'on lutte contre tout abus d'argent public. Toutefois, au motif d'empêcher quelques abus (il n'a jamais pu être précisé combien d'abus réels avaient été constatés), le projet de loi va pénaliser tous les bénéficiaires de l'aide juridique de deuxième ligne et réduire leur accès à la Justice. Le Conseil d'État lui-même indique dans son avis que l'introduction du ticket modérateur pourrait constituer une entrave au droit d'accès à la justice et à un procès équitable (point 3.3 à 6). D'autant plus lorsque le justiciable devra payer plusieurs fois ce ticket modérateur alors qu'il n'est pas nécessairement responsable de l'introduction d'une nouvelle procédure (exemple: appel de la partie adverse).

Pour des justiciables dans des situations précaires qui n'ont pas les moyens suffisants et doivent faire appel à l'aide juridique pour faire valoir leurs droits, 10 ou 50€ sont des montants qui peuvent être très importants et pourraient les dissuader de faire valoir leurs droits. Il s'agit donc, pour les auteurs du présent amendement, d'une entrave grave à l'accès à la Justice.

Par ailleurs, le ticket modérateur devrait encourager les modes alternatifs de règlement de conflits. Toutefois, un avocat qui entame une telle procédure alternative mais qui ne parvient pas à obtenir de résultat ne sera pas payé. Ces modes ne sont donc pas encouragés. (cfr amendement n°7).

C'est pourquoi, les auteurs du présent amendement proposent de retirer ces dispositions du projet de réforme de l'aide juridique de deuxième ligne.

Stefaan VAN HECKE (Ecolo-Groen)
Marcel CHERON (Ecolo-Groen)

Nr. 10 VAN DE HEREN **VAN HECKE EN CHERON**

(in bijkomende orde op amendement nr. 9)

Art. 7

In het ontworpen artikel 508/17, § 1, het derde lid aanvullen met de volgende woorden: *“behalve wanneer de procedure niet door de begunstigde of door zijn advocaat is opgestart.”*

VERANTWOORDING

Dit amendement beoogt tegemoet te komen aan een opmerking van de Raad van State over het gelijkheidsbeginsel in het kader van dit wetsontwerp. In zijn advies nr. 58 761/3 van 17 februari 2016 stelt de Raad van State namelijk het volgende: “6. Luidens het ontworpen artikel 508/17, § 1, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek is de begunstigde van de rechtsbijstand ertoe gehouden een forfaitaire bijdrage te betalen “per aanleg voor elke gerechtelijke procedure”. Volgens de memorie van toelichting wordt met procedure “elke aanhangigmaking bij een rechtscollège, in elke aanleg van de procedure” bedoeld, waaronder bijvoorbeeld ook prejudiciële procedures vallen. Nog in de memorie van toelichting wordt die maatregel (en meteen ook het verschil in behandeling dat eruit voortvloeit) verantwoord vanuit de doelstellingen om alternatieve wijzen van conflictoplossing te stimuleren en de responsabilisering van de betrokkene en zijn advocaat – en zo het vermijden van nutteloze procedures – te bevorderen. De Raad van State merkt evenwel op dat het beginnen van een nieuwe procedure of het voorkomen van een nieuwe aanleg niet steeds afhangt van de betrokkene of zijn advocaat: zo kan het beginnen van een nieuwe procedure of het aanwenden van een rechtsmiddel het gevolg zijn van het initiatief van het openbaar ministerie, van de tegenpartij of van een ambtshalve initiatief van de rechter (bijvoorbeeld het ambtshalve stellen van een prejudiciële vraag). In die gevallen is de zo-even weergegeven verantwoording van het onderscheid in behandeling tussen de begunstigten van juridische bijstand (en tussen advocaten) niet adequaat. Het ontworpen artikel 508/17, § 1, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek is derhalve op dit vlak aan herziening toe.” (bladzijde 48).

Dit lid werd door de indieners van het wetsontwerp echter niet herzien.

N° 10 DE MM. **VAN HECKE ET CHERON**

(en ordre subsidiaire à l'amendement n° 9)

Art. 7

A l'article 508/17, § 1er, proposé, compléter l'alinéa 3 par les mots suivants: *“, sauf lorsque la procédure n'est engagée ni par le bénéficiaire ni par son avocat”*.

JUSTIFICATION

Le présent amendement vise à répondre à une remarque du Conseil d'État sur le principe d'égalité du présent projet de loi. En effet, le Conseil d'État dans son avis n° 58 761/3 du 17 février 2016 indique que “6. Selon l'article 508/17, § 1er, alinéa 3, en projet, du Code judiciaire, le bénéficiaire de l'aide juridique est tenu d'acquitter une contribution forfaitaire “par instance pour chaque procédure contentieuse”. Selon l'exposé des motifs, on entend par procédure “toute saisine d'une juridiction, à chaque degré de la procédure”, dont relèvent également, par exemple, les procédures préjudicielles. Toujours selon l'exposé des motifs, cette mesure (et, par conséquent, également la différence de traitement qui en découle) se justifie au regard des objectifs de stimulation de modes alternatifs de résolution de conflits et de favorisation de la responsabilisation de l'intéressé et de son avocat – et ainsi de prévention de procédures inutiles. Le Conseil d'État observe cependant que l'engagement d'une nouvelle procédure ou la prévention d'une nouvelle instance ne dépend pas toujours de l'intéressé ou de son avocat: ainsi, l'engagement d'une nouvelle procédure ou l'utilisation d'une voie de recours peut être la conséquence de l'initiative du ministère public, de la partie adverse ou d'une initiative d'office du juge (par exemple poser d'office une question préjudicielle). Dans ces cas, la justification précitée de la différence de traitement entre les bénéficiaires de l'aide juridique (et entre les avocats) n'est pas adéquate. L'article 508/17, § 1er, alinéa 3, en projet, du Code judiciaire devra dès lors être revu sur ce point.” (page 48).

Or cet alinéa n'a pas été revu par les auteurs du projet de loi.

Stefaan VAN HECKE (Ecolo-Groen)
Marcel CHERON (Ecolo-Groen)

Nr. 11 VAN DE HEREN VAN HECKE EN CHERON

(in bijkomende orde op amendement nr. 9)

Art. 7

Paragraaf 2 weglaten.

VERANTWOORDING

De indieners van dit amendement vinden het niet te verantwoord dat een persoon die bijdraagt aan de betaling van de honoraria van zijn advocaat op basis van zijn bestaansmiddelen, daarbovenop ook nog eens remgeld moet betalen.

N° 11 DE MM. VAN HECKE ET CHERON

(en ordre subsidiaire à l'amendement n° 9)

Art. 7

Supprimer le § 2.

JUSTIFICATION

Il ne semble pas justifiable pour les auteurs du présent amendement qu'une personne qui contribue au paiement des honoraires de son avocat sur base de ses moyens d'existence doive en plus payer un ticket modérateur.

Stefaan VAN HECKE (Ecolo-Groen)
Marcel CHERON (Ecolo-Groen)

Nr. 12 VAN DE HEREN **VAN HECKE** EN **CHERON**

(in bijkomende orde op amendement nr. 9)

Art. 7

In het ontworpen artikel 508/17, § 4, eerste lid, 3°, vóór de woorden “volledig kosteloze” de woorden “gedeeltelijk of” invoegen.

VERANTWOORDING

De indieners van dit amendement vinden dat de vrijstelling van betaling van het remgeld in het kader van strafzaken moet worden uitgebreid tot de personen die gedeeltelijk kosteloze juridische bijstand genieten, zodat zij effectief toegang hebben tot de rechter.

N° 12 DE MM. **VAN HECKE** ET **CHERON**

(en ordre subsidiaire à l'amendement n° 9)

Art. 7

A l'article 508/17 proposé, au § 4, alinéa 1er, 3°, insérer les mots “partiellement ou” avant les mots “entièrement gratuite”.

JUSTIFICATION

Les auteurs du présent amendement estiment que l'exemption de payer le ticket modérateur dans le cadre d'affaires pénales doit être étendu aux personnes bénéficiant de l'aide juridique partiellement gratuite afin de leur assurer un réel accès à la justice.

Stefaan VAN HECKE (Ecolo-Groen)
Marcel CHERON (Ecolo-Groen)

Nr. 13 VAN DE HEREN **VAN HECKE EN CHERON**

Art. 9

Dit artikel aanvullen met 5°, luidend als volgt:

“5° dit artikel wordt aangevuld met een § 4, luidende:

“§ 4. De waarde van elk in § 2, tweede lid, bedoeld punt wordt vastgesteld op 75 euro, exclusief btw, een bedrag dat eenmaal per jaar automatisch aan het indexcijfer wordt aangepast.

De Koning kan bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad de waarde van dat punt verhogen.”.”

VERANTWOORDING

Dit amendement werd voorgesteld door de Orde van Vlaamse balies.

Dit amendement wil het voorgestelde artikel 508/19 Ger.W. aanpassen zodat de vergoeding van advocaten voor het verlenen van juridische tweedelijsbijstand verankerd wordt in de wet en zo ook de aan die juridische tweedelijsbijstand toegekende begrotingsenveloppe wordt aangepast. De juridische tweedelijsbijstand houdt in dat de minder draagkrachtige rechtzoekenden aanspraak maken op volledige of gedeeltelijke kosteloosheid van hun verdedigingskosten. Ze hoeven met andere woorden de honoraria van hun advocaat niet of slechts gedeeltelijk te betalen.

De voorgestelde hervorming kan maar succesvol zijn wanneer ook de financiering een eerlijke vergoeding voor de advocaten mogelijk maakt. De prestaties van de advocaten die juridische tweedelijsbijstand verlenen, worden omgezet in een aantal punten. Elke advocaat ontvangt een bedrag voor elk punt dat hij heeft verkregen voor zijn prestaties in de loop van het jaar volgend op het jaar waar die bijstand werd verleend. De waarde van een punt wordt bepaald op grond van een vast totaalbedrag op de begroting van de FOD Justitie. Met die “gesloten enveloppe” moeten alle in de loop van een jaar verrichte prestaties inzake juridische tweedelijsbijstand worden vergoed. Met dat totaalbedrag worden met andere woorden alle advocaten vergoed die in de loop van een jaar juridische tweedelijsbijstand hebben verleend. Een eenvoudige rekensom leert dat hoe meer prestaties een

N° 13 DE MM. **VAN HECKE ET CHERON**

Art. 9

Compléter cet article par un 5° rédigé comme suit:

“5° cet article est complété par un § 4 rédigé comme suit:

“§ 4. La valeur de chaque point visé au § 2, alinéa 2, est fixée à la somme de 75 euros, hors TVA, indexée automatiquement une fois l’an.

Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, augmenter la valeur de ce point.”.”

JUSTIFICATION

Le présent amendement a été proposé par l'Orde van Vlaamse Balies.

Il vise à modifier l'article 508/19 du Code judiciaire pour faire en sorte que la rémunération des avocats dispensant une aide juridique de deuxième ligne soit ancrée dans la loi et que l'enveloppe budgétaire prévue pour cette aide juridique de deuxième ligne soit adaptée. L'aide juridique de deuxième ligne consiste à octroyer la gratuité complète ou partielle des frais de défense en justice, et donc des honoraires d'avocats, aux justiciables qui ne disposent pas de revenus suffisants.

La réforme proposée ne pourra être couronnée de succès que si le financement permet de rétribuer équitablement les avocats. Les prestations effectuées par les avocats qui interviennent dans le cadre de l'aide juridique de deuxième ligne sont converties en un nombre de points. Chaque avocat reçoit un montant par nombre de points obtenus en fonction des actes qu'il a posés dans le courant de l'année qui suit celle où l'aide a été dispensée. La valeur d'un point est déterminée sur la base d'une enveloppe budgétaire fermée, reprise au budget alloué au SPF Justice. Cette enveloppe fermée doit servir à indemniser toutes les prestations effectuées dans le cadre de l'aide juridique de deuxième ligne au cours de la même année. Autrement dit, cette enveloppe sert à indemniser tous les avocats qui sont intervenus dans le cadre de l'aide juridique de deuxième ligne durant cette année. Un

advocaat verricht en hoe meer punten hij aldus verkrijgt, hoe lager de waarde per punt is.

Hoe meer de advocaten werken, hoe minder zij per prestatie vergoed worden. Die gesloten- envelopperregeling leidt ertoe dat de advocaten een zeer lage, niet marktconforme vergoeding ontvangen. Daarnaast is te vrezen en te verwachten dat het aantal zaken waarvoor juridische tweedelijnsbijstand wordt verleend om diverse redenen zal toenemen. Zo bijvoorbeeld zal de uitbreiding van de Salduz-toepassing enerzijds, en de uitbreiding van het vluchtelingencontentieux anderzijds, normalerwijze tot een aanzienlijke verhoging van de aanzienlijke prestaties leiden. Als gevolg daarvan daalt de vergoeding van de advocaten die juridische bijstand verlenen.

Er werd door de Orde van Vlaamse Balies, samen met Avocats.be, een ontwerp van nomenclatuur opgesteld uitgaande van een gemiddelde zaak waarbij een punt gelijk staat aan een uur werk. Dit ontwerp van nomenclatuur werd gekoppeld aan de waarde van een punt van 75 euro, exclusief btw.

Iedereen verdient loon naar werk, en zeker een passend loon. De juridische tweedelijnsbijstand die de minder draagkrachtige rechtzoekenden kunnen ontvangen, moet gepaard gaan met een billijke vergoeding van de advocaten die dergelijke bijstand verlenen. De toegang tot het gerecht moet samengaan met het recht op een kwalitatief hoogstaande verdediging. Die principes brengen mee dat wie iemand in rechte verdedigt, een billijke vergoeding voor de daarvoor gepresteerde werkuren moet worden gewaarborgd. Het is immers onaanvaardbaar dat door een te beperkte vergoeding de kwaliteit van de bijstand niet zou gegarandeerd kunnen blijven. De solidariteit ten aanzien van de minderbedeelden moet niet door één beroepsgroep worden gedragen, maar door de hele samenleving. Voor die juridische tweedelijnsbijstand moeten meer budgettaire middelen worden uitgetrokken, om niet te belanden in een rechtsbedeling met twee snelheden. Zonder een fatsoenlijke vergoeding zullen de advocaten die juridische tweedelijnsbijstand verlenen hun cliënten niet langer op gelijk niveau kunnen verdedigen. De dupe van die evolutie is de rechtzoekende zelf daar de advocaat nog kan afzien van economisch onverantwoorde of onleefbare prestatielevering, kan de rechtzoekende niet afzien van de bijstand en dient integendeel ook de meest kwetsbare rechtzoekende een even kwalitatieve bijstand te genieten als de minder of niet kwetsbare rechtzoekende.

Bovendien moet worden onderstreept dat de advocaat die juridische tweedelijnsbijstand verleent, in moeilijke omstandigheden werkt. Niet alleen kalft zijn honorarium voortdurend af bij een verhoging van het aantal prestaties, hij wordt ook pas

simple calcul suffit pour comprendre que plus le nombre de prestations, et donc de points, est élevé, plus petit sera le montant de l'indemnité par point.

Plus les avocats travaillent, moins ils sont rémunérés par prestation. Ce système d'enveloppe fermée est tel que les avocats perçoivent une rémunération très faible et non conforme aux prix du marché. Il est en outre à craindre et à prévoir que, pour diverses raisons, le nombre d'affaires pour lesquelles une aide juridique de deuxième ligne est accordée va augmenter. L'élargissement de l'application Salduz, d'une part, et l'extension du contentieux des réfugiés, d'autre part, devraient par exemple entraîner une hausse considérable des prestations. En corollaire, la rémunération des avocats qui assurent l'aide juridique va diminuer.

L'Orde van Vlaamse Balies a établi, en collaboration avec Avocats.be, un projet de nomenclature sur la base d'une affaire moyenne, dans laquelle un point équivaut à une heure de travail. Ce projet de nomenclature a attribué à un point une valeur de 75 euros, hors TVA.

Tout travail mérite salaire, et un salaire adéquat. Cette aide aux justiciables démunis doit s'accompagner d'une juste rétribution des avocats qui y participent. L'accès à la justice implique le droit à une défense de qualité, en justice. Ces principes ont pour conséquence qu'il faut garantir à ceux qui prestent cette défense en justice une rémunération équitable des heures de travail qu'ils y ont consacrées. En effet, il n'est pas acceptable que la rémunération soit réduite au point que la qualité de l'aide ne puisse plus être garantie. Ce n'est pas à une seule profession de supporter la solidarité à l'égard des plus démunis, mais à la société dans son entièreté. C'est donc la part budgétaire consacrée à cette aide juridique de deuxième ligne qu'il faut revaloriser. C'est le prix à payer pour éviter d'instaurer une justice à deux vitesses. Sans rémunération décente, les avocats de l'aide juridique ne pourront plus assurer une défense de qualité. C'est le justiciable lui-même qui fera les frais de cette évolution, étant donné que, si l'avocat peut encore refuser de fournir des prestations à des conditions économiquement déraisonnables ou non viables, le justiciable ne peut renoncer à l'aide. Au contraire, le justiciable le plus précarisé doit également bénéficier d'une aide de qualité, au même titre que le justiciable moins précarisé ou non précarisé.

En outre, il convient de souligner que l'avocat de l'aide juridique de deuxième ligne doit travailler dans des conditions difficiles. D'une part, ses émoluments sont en constante diminution. D'autre part, le paiement de ses prestations intervient

ruim na het leveren van zijn prestaties vergoed. Er verstrijkt veel tijd tussen het leveren van de prestatie en de uitbetaling van de vergoeding, omdat de bij artikel 508/19 van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde verslaglegging en controle tijd vergen.

Het nieuwe voorstel van nomenclatuur waarbij één punt gelijkgesteld wordt aan één uur werk (in tegenstelling tot de huidige nomenclatuur) voorziet in een drastische vermindering van punten. De door de Orde van Vlaamse Balies en Avocats.be voorgestelde vergoeding van 75 euro, exclusief btw, per punt is al uitermate gematigd en kan werkelijk als een minimumvergoeding worden beschouwd. Daarbij mag nooit uit het oog worden verloren dat de zelfstandige advocaat nog algemene kosten en sociale lasten dient te dragen en uiteraard de verschuldigde belastingen om dan uiteindelijk slechts een beperkt breukdeel van de bruto vergoeding over te houden. De prestaties betreffen de intellectuele prestaties zodat de niet-intellectuele prestaties onvergoed blijven daar waar zij voor de uitvoering van de bijstand wel degelijk moeten geleverd worden (organisatie van het kantoor in de brede zin van het woord).

Zo er voor de advocaten geen garantie is op het vlak van de vergoeding, vreest de Orde van Vlaamse Balies dat vele advocaten geen juridische tweedelijnsbijstand meer zullen verlenen, gelet op de onzekerheid van de vergoeding van die bijstand, een beperkte vergoeding die pas meer dan een jaar later wordt uitbetaald.

a posteriori, avec un décalage important entre le moment où il pose l'acte et celui où il est rémunéré. Ce décalage s'explique par le temps nécessaire pour remettre les différents rapports et pour effectuer les vérifications, conformément à l'article 508/19 du Code judiciaire.

La nouvelle proposition de nomenclature assimilant un point à une heure de travail (contrairement à la nomenclature actuelle) prévoit une réduction drastique des points. La rémunération de 75 euros, hors TVA, par point, proposée par l'*Orde van Vlaamse Balies* et *Avocats.be*, est déjà extrêmement modérée et peut véritablement être considérée comme une rémunération minimum. En outre, il ne faut pas perdre de vue que, l'avocat indépendant doit supporter des frais généraux, des charges sociales et bien entendu, les impôts dus, pour finalement ne conserver qu'une maigre fraction de la rémunération brute. Les prestations concernent les prestations intellectuelles de sorte que les prestations non intellectuelles ne sont pas rémunérées alors qu'elles sont bel et bien nécessaires pour assurer l'aide (l'organisation du bureau au sens large du terme).

À défaut de garantie concernant la rémunération des avocats, l'*Orde van Vlaamse Balies* craint que bon nombre d'avocats ne fournissent plus l'aide juridique de deuxième ligne, eu égard à l'incertitude entourant la rémunération de cette aide, une maigre rémunération qui ne sera en outre payée que plus d'un an plus tard.

Stefaan VAN HECKE (Ecolo-Groen)
Marcel CHERON (Ecolo-Groen)

Nr. 14 VAN DE HEREN **VAN HECKE EN CHERON**

Art. 9

Dit artikel aanvullen met een 5°, luidende:

“5° dit artikel wordt aangevuld met een § 4, luidende:

“§ 4. De bijstand bij het regelen van een geschil, of de poging daartoe, via een procedure buiten een rechtszaak om wordt op een gelijkaardige manier vergoed als de bijstand in het raam van een rechtszaak.”.”

VERANTWOORDING

Dit wetsontwerp geeft aan dat het de alternatieve wijzen van geschillenregeling buiten het gerecht om, zoals bemiddeling, wil aanmoedigen. Naar aanleiding van de hoorzittingen is evenwel gebleken dat het ministerieel besluit tot vaststelling van de nomenclatuur van de punten voor de prestaties van de advocaten die met de juridische tweedelijnsbijstand zijn belast, slechts in een punt voorziet wanneer er een vergelijk tussen de beide partijen tot stand komt. Kennelijk wil de regering de alternatieve geschillenregeling toch niet echt aanmoedigen. Het is immers nog maar de vraag of een advocaat bereid zou zijn zich voor een tijdrovende en energieverslindende bemiddelings- of verzoeningsprocedure in te zetten als hij niet zeker is dat hij op het einde van de rit wordt vergoed?

Dit voorstel is meer bepaald van de hand van de vertegenwoordigster van het bureau van de HRJ.

N° 14 DE MM. **VAN HECKE ET CHERON**

Art. 9

Compléter cet article par un 5°, rédigé comme suit:

“5° cet article est complété par un § 4, rédigé comme suit:

“§ 4. L'assistance dans la tentative ou le règlement d'un litige à travers une procédure hors procès est indemnisée de manière similaire (op een gelijkaardige manier) que l'assistance dans le cadre d'un procès.”.”

JUSTIFICATION

Le présent projet de loi indique qu'il souhaite encourager les modes alternatifs à la judiciarisation des litiges, tels que la médiation. Toutefois, à l'issue des auditions, il apparaîtrait que l'arrêté ministériel fixant la nomenclature des points pour les prestations effectuées par les avocats chargés de l'aide juridique de deuxième ligne ne prévoit de point uniquement lorsque cela a abouti à un accord entre les deux parties. Il ne semble donc pas que le gouvernement veuille réellement encourager les modes alternatifs. En effet, comment imaginer qu'un avocat s'engage dans une procédure de médiation ou de médiation, qui prend du temps et de l'énergie, sans être sûr qu'il sera rémunéré en bout de course?

Cette proposition a, notamment, été faite par la représentante du bureau du CSJ.

Stefaan VAN HECKE (Ecolo-Groen)
Marcel CHERON (Ecolo-Groen)

Nr. 15 VAN DE HEREN **VAN HECKE** EN **CHERON**

Art. 20

De woorden “1 september 2016” vervangen door de woorden “1 september 2017”.

VERANTWOORDING

Dit wetsontwerp voorziet in heel wat wijzigingen, die voor de bureaus voor juridische bijstand een zekere aanpassingstijd zullen vergen. Bovendien moeten nog meerdere uitvoeringsbesluiten worden aangenomen en bekendgemaakt.

Met het oog op een goede voorbereiding van de tenuitvoerlegging van de hervorming stellen de indieners van dit amendement voor de inwerkingtreding van de wet uit te stellen tot 1 september 2017.

N° 15 DE MM. **VAN HECKE** ET **CHERON**

Art. 20

Remplacer les mots “1er septembre 2016” par les mots “1er septembre 2017”.

JUSTIFICATION

De nombreux changements sont prévus par le présent projet de loi qui nécessitent un temps d'adaptation pour les bureaux d'aide juridique. De plus, plusieurs arrêtés d'exécution doivent être adoptés et publiés.

Afin de permettre une bonne préparation de la mise en œuvre de la réforme, les auteurs du présent amendement proposent de postposer l'entrée en vigueur de la loi au 1er septembre 2017.

Stefaan VAN HECKE (Ecolo-Groen)

Marcel CHERON (Ecolo-Groen)

Nr. 16 VAN DE HEER **BROTCORNE**

Art. 5

De bepaling onder 3° vervangen door wat volgt:

“3° in het tweede lid worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1/ het woord “inkomsten” wordt telkens vervangen door het woord “bestaansmiddelen”;

2/ dit lid wordt aangevuld met een zin, luidende:

“Hij bepaalt tevens met welke lasten en schulden die de bestaansmiddelen van de persoon bezwaren, rekening moet worden gehouden, alsook diens sociale en gezinssituatie die in aanmerking moet worden genomen.”.”.

VERANTWOORDING

Het wetsontwerp vervangt het begrip “inkomsten” door “bestaansmiddelen”. Deze vervanging is weliswaar ingegeven door de bezorgdheid misbruiken te voorkomen en vooral een eerlijke regeling te waarborgen, maar er moet ook rekening worden gehouden met de algemene sociale en gezinssituatie van de rechtzoekende en met de lasten en schulden die diens bestaansmiddelen bezwaren. Vaak kunnen tekenen van ogenschijnlijke “rijkdom” immers rampzalige financiële en sociale situaties verhullen, die in aanmerking moeten worden genomen bij de evaluatie van de bestaansmiddelen van een persoon.

N° 16 DE M. **BROTCORNE**

Art. 5

Remplacer le 3° par ce qui suit:

“3° à l’alinéa 2 sont apportées les modifications suivantes:

1/ le mot “ressources” est remplacé par le mot “moyens d’existence”;

2/ les mots “ressources sont insuffisantes” sont remplacés par les mots “moyens d’existence sont insuffisants”;

3/ cet alinéa est complété par une phrase, rédigée comme suit:

“Il détermine également quelles sont les charges et dettes de la personne grevant ses moyens d’existence ainsi que sa situation sociale et familiale qui doivent être pris en considération.”.”.

JUSTIFICATION

Le projet de loi remplace la notion de revenus par celle de moyens d’existence. Si ce remplacement se justifie pour éviter des abus et surtout pour garantir l’équité, il y a lieu de prendre également en considération la globalité de la situation sociale et familiale du justiciable ainsi que les charges et dettes qui grèvent les moyens d’existence qui seront pris en considération. En effet, de nombreuses situations d’apparence de “richesse” peuvent cacher des situations financières et sociales catastrophiques qui doivent être prises en compte dans l’évaluation des moyens d’existence d’une personne.

Christian BROTCORNE (cdH)

Nr. 17 VAN DE HEER **BROTCORNE**

Art. 7

Het ontworpen artikel 508/17 vervangen door wat volgt:

“Art. 508/17. Wanneer de aanvrager voldoet aan de voorwaarden voor het verkrijgen van gedeeltelijk of volledig kosteloze juridische tweedelijnsbijstand, wordt een advocaat die voorkomt op de in artikel 508/7 bedoelde lijst, aangesteld door het bureau voor juridische bijstand.”.

VERANTWOORDING

Het aldus ingestelde remgeld leidt ertoe de kwetsbaarste rechtzoekenden te doen betalen voor de juridische tweedelijnsbestand, terwijl dit een vorm van openbare dienstverlening is waarop zij te allen tijde gratis aanspraak konden maken wanneer ze aan de voorwaarden voldeden. Deze dienstverlening moet volledig of gedeeltelijk gratis blijven. Het is de taak van de samenleving de verdediging in rechte van de minstbedeelden op zich te nemen.

N° 17 DE M. **BROTCORNE**

Art. 7

Remplacer l'article 508/17 proposé par ce qui suit:

“Art. 508/17. Lorsque le demandeur se trouve dans les conditions pour bénéficier de l'aide juridique de deuxième ligne entièrement ou partiellement gratuite, le bureau d'aide juridique désigne un avocat figurant sur la liste visée à l'article 508/7.”.

JUSTIFICATION

Le ticket modérateur tel qu'il est introduit amène à faire payer l'aide juridique de seconde ligne par le justiciable le plus précariser alors qu'il s'agit d'un service public qui lui a été rendu de tout temps de façon gratuite lorsqu'il était dans les conditions de l'obtenir. Ce service doit rester gratuit ou partiellement gratuit. C'est à la société à prendre en charge la défense en justice des personnes les plus pauvres.

Christian BROTCORNE (cdH)

Nr. 18 VAN DE HEER **BROTCORNE**

Art. 7

In het ontworpen artikel 508/17, § 1, de volgende wijzigingen aanbrengen:

1/ het tweede lid weglaten;

2/ in het derde lid, de woorden “De begunstigde is er bovendien toe gehouden” vervangen door de woorden “De begunstigde, indien hij hoofdeiser of wedereiser is, is ertoe gehouden”.

VERANTWOORDING

Als voor de rechtzoekende die juridische tweedelijnsbijstand geniet remgeld moet worden ingevoerd, moet de bijdrage voor de aanstelling van een advocaat worden geschrapt. Het is immers in het belang van zowel de rechtzoekende als het gerecht dat een eerste consult, tijdens hetwelk de advocaat zijn cliënt raad geeft, hem uitnodigt te trachten tot een minnelijke schikking te komen of hem afraadt nutteloze of pietluttige processen aan te spannen, gratis aangeboden wordt.

Bovendien is het rechtvaardiger dat remgeld moet worden betaald door de eiser en niet door de verweerder. Het is moeilijk te vatten dat een bijdrage voor juridische bijstand moet worden betaald als de rechtzoekende er niet zelf voor gekozen heeft gerechtelijk te worden vervolgd en hij kans maakt een nutteloos of zelfs tergend proces te ondergaan.

N° 18 DE M. **BROTCORNE**

Art. 7

A l'article 508/17, § 1er, proposé apporter les modifications suivantes:

1/ supprimer l'alinéa 2;

2/ à l'alinéa 3, remplacer les mots “Celui-ci est en outre tenu” par les mots “Le bénéficiaire, s'il est demandeur en principal ou sur reconvention, est tenu”.

JUSTIFICATION

Si un ticket modérateur doit être introduit pour le justiciable bénéficiaire de l'aide juridique de seconde ligne il y a lieu de supprimer la contribution due à la désignation d'un avocat. En effet, il est de l'intérêt tant du justiciable que de la justice qu'une première consultation durant laquelle l'avocat conseille son client et l'invite à se diriger vers des modes de règlement amiable ou le décourage à entamer des procédures inutiles ou vécilleuses soit offerte gracieusement.

Par ailleurs, il est plus équitable de prévoir le ticket modérateur pour les demandeurs en justice plutôt que pour les défendeurs. Il est difficile de comprendre qu'il faille s'acquitter d'une contribution à l'aide juridique alors que le justiciable n'a pas choisi d'être poursuivi en justice et qu'il fait peut-être l'objet de procès inutiles et même vexatoires.

Christian BROTCORNE (cdH)

Nr. 19 VAN DE HEER **BROTCORNE**

Art. 8

In het ontworpen artikel 508/18, tweede lid, de volgende woorden schrappen: “of dat de interventie van een advocaat geen enkele meerwaarde biedt”.

VERANTWOORDING

Het criterium of de advocaat al dan niet een meerwaarde zou bieden, is bijzonder moeilijk te beoordelen. Het zal veel praktische problemen opleveren in het kader van de a posteriori door de BJB's uitgevoerde gekruiste controles. Het principe is overigens overbodig aangezien het, krachtens artikel 429 van het Gerechtelijk Wetboek, gaat om de eerste verplichting van de advocaat.

N° 19 DE M. **BROTCORNE**

Art. 8

A l'article 508/18, alinéa 2 proposé, supprimer les mots “ou que l'intervention d'un avocat n'ajouterait aucune plus-value”.

JUSTIFICATION

Le critère selon lequel l'avocat n'apporterait aucune plus-value est extrêmement difficile à apprécier. Il va susciter de nombreux problèmes pratiques dans le cadre des contrôles croisés réalisés par les BAJ et qui se déroulent a posteriori. Le principe est d'ailleurs surabondant puisqu'il s'agit de l'obligation première de l'avocat prévue à l'article 429 du Code judiciaire.

Christian BROTCORNE (cdH)

Nr. 20 VAN DE HEER **BROTCORNE**

Art. 17

In het ontworpen punt e) de volgende woorden schrappen: “dat zij een poging hebben ondernomen hun verblijf in België te regulariseren,”.

VERANTWOORDING

Het punt e) van artikel 668 van het Gerechtelijk Wetboek is ingevoegd om tegemoet te komen aan het arrest Anakomba van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. België is veroordeeld op grond van het feit dat de toegang tot het gerecht niet dezelfde was voor de niet en de wel regelmatig in het land verblijvende personen. Volgens het Hof kan een Staat voorwaarden stellen voor de toegang tot het gerecht en zou het vereiste van een band met België aanvaard kunnen worden als toegangsvoorwaarde, voor zover die in verhouding is met de nagestreefde doelstelling. De gestelde voorwaarden moeten immers in verhouding staan tot de beoogde doelstelling, wat ons hier niet het geval lijkt.

Een band met België kan met andere bewijsmiddelen worden aangetoond dan met een poging om het verblijf in het land te regulariseren. Zo kan de persoon zijn banden met België aantonen door zijn aanwezigheid op het Belgische grondgebied, zelfs al verblijft hij er op onregelmatige wijze. Bovendien is het aanzetten van personen om te trachten hun verblijf in België te regulariseren ook een manier om hen aan te moedigen misbruik te maken van de regularisatieprocedures. Veel personen hebben immers geen enkele kans dat hun verblijfsaanvraag wordt goedgekeurd.

N° 20 DE M. **BROTCORNE**

Art. 17

Au point e) proposé, supprimer les mots “qu’ils aient essayé de régulariser leur séjour en Belgique”.

JUSTIFICATION

Le point e) de l’article 668 du Code judiciaire a été ajouté en réponse à l’arrêt Anakomba rendu par la Cour Européenne des Droits de l’Homme. La Belgique y a été condamnée car l’accès à la justice n’était pas le même pour les personnes en situation de séjour régulier et celles en situation de séjour irrégulier. Selon la Cour, des conditions d’accès à la justice peuvent être mises en place par un État et l’exigence d’un lien avec la Belgique pourrait être acceptée comme condition d’accès, pour autant qu’elle soit proportionnées à l’objectif poursuivi. Les conditions posées doivent en effet être proportionnées à l’objectif poursuivi, ce qui ne nous semble pas ici être le cas.

Un lien avec la Belgique peut être démontré par d’autres moyens de preuves que par une tentative de régularisation de son séjour. La personne peut ainsi démontrer ses liens avec la Belgique par sa présence sur le territoire belge, même si elle est en situation de séjour irrégulier. En outre, pousser les personnes à essayer de régulariser leur séjour en Belgique, c’est aussi les stimuler à faire un usage abusif des procédures de régularisation. De nombreuses personnes en effet n’ont aucune chance de voir une procédure de séjour aboutir.

Christian BROTCORNE (cdH)

Nr. 21 VAN DE HEER BROTCORNE

Art. 11

In het ontworpen artikel 508/19ter de volgende wijzigingen aanbrengen:

1/ paragraaf 2 vervangen door wat volgt:

“§ 2. Het bureau voor juridische bijstand kan, in uitzonderlijke gevallen, bij een met redenen omklede beslissing, de advocaat toestaan zijn ereloon te begroten in de zin van artikel 446ter.”

2/ in § 5, eerste lid, de woorden “zijn vergoeding onbetaald blijft” vervangen door de woorden “een van de in § 2 bedoelde bedragen onbetaald blijft”;

3/ in § 5, tweede lid, de woorden “slechts een gedeelte van de vergoeding die hem verschuldigd is kan inhouden of heffen of een gedeelte van zijn vergoeding onbetaald blijft” vervangen door de woorden “slechts een deel van de in § 2 bedoelde bedragen kan inhouden of heffen of die bedragen onbetaald blijven”;

4/ in § 5, derde lid, de woorden “een voor de juridische bijstand toegekende vergoeding werd ingehouden of begroot” vervangen door de woorden “een van de in § 2 bedoelde bedragen werden ingehouden of begroot.”

VERANTWOORDING

Krachtens de initiële tekst beschikken noch de bureaus voor juridische bijstand, noch — in geval naar de rechter wordt gestapt — de geadieerde rechtbanken over het minste criterium omtrent de evaluatie van de vergoeding voor de advocaat van wie recht heeft op juridische bijstand; zulks schept enige onzekerheid. Bovendien zouden de gedingen die op basis van artikel 508/19ter, § 4 (nieuw) voor de arbeidsrechtbank worden ingeleid, verlopen voor een rechtbank die tot dusver niet te maken kreeg met geschillen inzake kosten en erelonen van de advocaat, en zonder dat die rechtbank daarbij de mogelijkheid heeft om, op grond van artikel 446ter van het Gerechtelijk Wetboek, het advies van de Raad van de Orde in te winnen met betrekking tot de naleving, door de advocaat, van de wettelijke criteria.

N° 21 DE M. BROTCORNE

Art. 11

À l'article 508/19ter proposé, apporter les modifications suivantes

1/ remplacer le § 2 comme suit:

“§ 2. En cas de circonstances exceptionnelles, le bureau d'aide juridique peut, par une décision motivée, autoriser l'avocat à taxer des honoraires au sens de l'article 446ter.”

2/ au § 5, alinéa 1er, les mots “son indemnité reste impayée” sont remplacés par les mots “l'une des sommes visées au paragraphe 2 reste impayée.”;

3/ au § 5, alinéa 2, remplacer les mots “qu'une partie de l'indemnité qui lui est due ou que son indemnité reste partiellement impayée” par les mots “qu'une partie des sommes visées au § 2 ou que celles-ci restent impayées.”;

4/ au § 5, alinéa 3, remplacer les mots “une indemnité allouée pour l'aide juridique est retenue ou taxée” par les mots “l'une des sommes visées au § 2 sont retenues ou taxées.”

JUSTIFICATION

Dans la formulation initiale, ni les bureaux d'aide juridique ni, en cas de recours, les tribunaux saisis ne disposent du moindre critère d'évaluation de l'indemnité allouée à l'avocat à charge du bénéficiaire de l'aide juridique, ce qui crée une forme d'insécurité. Qui plus est, les recours qui viendraient à être formés, sur pied de l'article 508/19ter, § 4 (nouveau), devant le tribunal, le seraient devant une juridiction qui jusqu'à présent ne connaît pas de contentieux des frais et honoraires d'avocat, sans qu'elle ait la possibilité de prendre, comme l'induit l'article 446ter du Code judiciaire, l'avis du conseil de l'Ordre sur le respect, par l'avocat, des critères légaux.

Het amendement zorgt ervoor dat het bureau voor juridische bijstand bij machte is de advocaat, wiens optreden luidens de memorie van toelichting “aan de begunstigde van de juridische bijstand een zeer hoog voordeel heeft verstrekt”, “op de gewone wijze” te doen vergoeden, overeenkomstig hetgeen artikel 508/19ter, § 4 (nieuw) bepaalt inzake begroting van kosten en erelonen. Het amendement geeft het bureau in ieder geval de mogelijkheid het bedrag van de kosten en erelonen te betwisten die, overeenkomstig artikel 446ter, door de advocaat zouden worden aangerekend. Bovendien kan het bureau eveneens een beroep doen op de door de balies ingestelde mechanismen inzake minnelijke schikking van dergelijke geschillen.

L'amendement a pour effet de permettre au bureau d'aide juridique d'autoriser l'avocat, dont l'intervention a comme le précise l'exposé des motifs “entraîné un bénéfice exceptionnellement très élevé pour le bénéficiaire de l'aide juridique”, à être rétribué “comme il se doit” au travers de frais et honoraires taxés conformément à l'article 508/19ter, § 4 (nouveau), et, en toute hypothèse, de lui donner la possibilité de contester le montant des frais et honoraires qui lui seraient portés en compte par l'avocat, conformément à l'article 446ter. Il bénéficie en outre des mécanismes de règlement amiable de ce type de conflit mis en place par les barreaux.

Christian BROTCORNE (cdH)